

# CYNGOR CYMUNED CRYMYCH - CRYMYCH COMMUNITY COUNCIL

Clerc: Bethan Williams, 9 Berllan Aur, Boncath, SA37 0AB  
cyngorcymunedcrymych@gmail.com / 01239 920180

## Cofnodion Cyfarfod 02/11/2023

| Pwynt Agenda                                      | Prif drafodaeth                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Pwyntiau Gweithredu               |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| 1. Croeso ac Ymddiheuriadau                       | <b>Presennol</b><br>Aled Johnston, Bill Davies, Cris Tomos (Cadeirydd), Eirlys Twigg, Emyr Thomas, Hywel Lewis, Iwan Evans, Melony Richards, Robin Davies, Roger Howells<br>Bethan Williams (Clerc)<br><br><b>Ymddiheuriadau</b><br>Arwel Llywelyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                   |
| 2. Cofnodion cyfarfod blaenorol – Cynnig ac eilio | Cynigiodd Eirlys eu bod yn gywir, eiliodd Robin ac fe'u derbyniwyd fel cofnod cywir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                   |
| 3. Materion yn codi o'r cofnodion                 | <b>(i) Arwyddion dim cŵn ar gyfer parc chwarae Maes Meigan</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Mae'r arwyddion wedi eu gosod ar iet y parc.</li></ul> <b>(ii) Tŷ bach Crymych</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Mae'r tŷ bach wedi ei drwsio ac ar agor eto.</li></ul> <b>(iii) Camera</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Mae Neuadd y Farchnad yn hapus i ni roi camera ar y wal i wynebu'r tŷ bach ond dydyn nhw ddim eisiau camera tu mewn felly rydyn ni wedi gofyn am ddyfynbris am ddau gamera ond heb gael dyfynbris arall.</li><li>Wrth ddilyn lan dyfynbris am ddau gamera cytunwyd i ofyn am bris heb sgrin hefyd, os oes modd cadw a gweld y deunydd sydd wedi ei recordio ar ffon neu gyfrifiadur.</li></ul> | Bethan i ddilyn dyfynbris am CCTV |

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                              |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae angen gofyn am arwyddion hefyd, bydd angen codi arwyddion i ddweud bod camera ar waith.</li> </ul> <p><b>(iv) Ymatebydd cyntaf</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae llythyr yn codi pryder wedi mynd at sylw Eluned Morgan ond does dim ymateb eto.</li> <li>Bydd Cris am ddilyn lan gydag un o'i swyddogion hi.</li> </ul> <p><b>(v) Cadw halen yn Llanfyrnach</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae'r halen oedd yn cael ei gadw yn Llanfyrnach wedi ei symud erbyn hyn am na fydd y sied bresennol ar gael bellach ac nad oedd digon o amser i drefnu lleoliad arall yng ngogledd y sir.</li> <li>Mae'n bosibl y bydd y cyngor yn ceisio cael lleoliad arall ond bydd halen yn dod o Dredeml am y tro.</li> <li>Mae wedi bod yn anodd cael gyrrwyr ar gyfer lorïau graeanu yng ngogledd y sir ond bydd yn haws cael gyrrwyr i ddod lan i'r sir â'r lori.</li> </ul> | Cris i ddilyn lan ymateb gan Eluned Morgan                                                                   |
| 4. Gohebiaeth | <p><b>(i) Ambiwylans Awyr</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae'r Ambiwylans Awyr yn gwneud gwaith pwysig yn yr ardal ac rydyn ni wedi cefnogi yn y gorffennol pan mae cais am gyllid wedi dod.</li> <li>Cynigiodd Melony bod cyfrannu £200, eiliodd Eirlys a chytunodd pawb i gyfrannu £200</li> </ul> <p><b>(ii) Eisteddfod Brynberian</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Er bod yr Eisteddfod tu fas i'r ward rydyn ni wedi cefnogi'r Eisteddfod yn y gorffennol.</li> <li>Cynigiodd Aled gyfrannu £50, eiliodd Hywel a chytunwyd i gyfrannu £50</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>Bethan i drefnu cyfraniad 'r Ambiwylans Awyr</p> <p>Bethan i drefnu cyfraniad i Eisteddfod Brynberian</p> |
| 5. Ariannol   | <p><b>(i) Datganiad banc Hydref</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Roedd £15,249.68 yn y banc ar ddiwedd mis Hydref</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                              |

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                       | <p><b>(ii) Ffurflen flynyddol</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Noddodd yr archwilydd bod dyddiad anghywir ar y ffurflen ac nad ydy'r cyngor cymuned wedi rhoi'r lwfans o £150 i gynghorwyr</li> </ul> <p><b>(iii) Lwfans i Gynghorwyr</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae £150 ar gael i gynghorwyr bob blwyddyn, mae disgwyl i unrhyw un sydd ddim eisiau'r swm yma i roi gwybod i'r clerc. Cytunodd y cyngor rai blynyddoedd yn ôl na fyddai cynghorwyr yn cymryd yr £150 ond mae angen iddo fod ar gael i bob un, ac i bob un ei wrthod yn unigol.</li> <li>Mae modd hawlio costau teithio, am golli gwaith, am gostau gofal a chostau rhesymol eraill hefyd. Dydy cynghorwyr ddim wedi bod yn hawlio unrhyw gostau.</li> </ul>                                                     |  |
| 6. Arolwg o Gynghorau Tref a Chymuned | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mae'r Comisiwn Ffiniau wedi gofyn am sylwadau wrth iddyn nhw ddechrau ar y gwaith o adolygu ffiniau wardiau cynghorau cymuned Sir Benfro.</li> <li>Bydd ymgynghoriad ar opsiynau yn gynnwys yn y flwyddyn nesa ond mae galwad am sylwadau.</li> <li>Mae sôn am uno cynghorau cymuned Mynachlog-ddu a Chrymych, byddai uchafswm o ddeuddeg cynghorydd petai'r ddau gyngor yn uno. Ar hyn o bryd mae deuddeg cynghorydd gan Gyngor Cymuned Crymych a chwech gan Gyngor Cymuned Mynachlog-ddu.</li> <li>Nodwyd y byddai uno ddau ward yn creu ward mawr iawn, byddai felly yn anodd cynrychioli pob man mewn ward mor fawr yn effeithiol.</li> <li>Ward Crymych yw un o'r mwyaf yn Sir Benfro o ran nifer yr etholwyr yn barod, byddai uno'r ddau ward yn golygu mai</li> </ul> |  |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
|                        | <p>Crymych-Mynachlog-ddu yw ward mwyaf y sir, ar y cyd â wardiau Cilgeti/Begeli a Saunderfoot.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cytunwyd i ddanfon sylwadau at y Comisiwn Ffiniau i ddweud ein bod ni eisiau i'r ward aros fel ag y mae</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Bethan i drefnu ymateb |
| 7. Clwb Busnes Preseli | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cafwyd cyfarfod cyntaf Clwb Busnes Preseli nos Lun Hydref 30, lle daeth 19 o gynrychiolwyr busnes a chynghorwyr ynghyd.</li> <li>• Cytunwyd i gwrdd bedair gwaith y flwyddyn i drafod digwyddiadau ar gyfer y misoedd i ddod. Bydd y Clwb Busnes yn cwrdd eto ar: <ul style="list-style-type: none"> <li>• 29/01/2024 Nos Lun 7pm – Cynllunio Digwyddiadau Pasg</li> <li>• 29/04/2024 Nos Lun 7pm – Cynllunio Digwyddiadau Haf</li> <li>• 29/07/2024 Nos Lun 7pm – Cynllunio Digwyddiadau'r Hydref</li> <li>• 28/10/2024 Nos Lun 7pm – Cynllunio Digwyddiadau Gaeaf</li> </ul> </li> <li>• Yn y cyfarfod codwyd syniad o gyflogi Swyddog Cyswllt am 15 awr y mis yn hunangyflogedig.</li> <li>• Gofynnwyd am gymorth Cyngor Cymuned Crymych gyda chost hynny, trwy'r godi'r praesept.</li> <li>• Byddai'r swyddog yn gwneud gwaith yn ardal Crymych yn unig, er bod busnesau o ardaloedd eraill yn rhan o'r Clwb Busnes, gan mai'r Cyngor Cymuned fyddai'n ariannu am y flwyddyn gyntaf.</li> <li>• Ar gyfartaledd mae treth cyngor y ward yn £17 fesul cartref, byddai angen codi'r praesept o 50c y mis, sy'n £6 y flwyddyn, er mwyn codi £5,000 ychwanegol ar gyfer swyddog busnes a gwella'r ardal o ran busnesau.</li> </ul> |                        |

|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                  |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
|        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nodwyd ei bod yn gyfnod ariannol anodd i bobl ond bod y rhai ar fudd-daliadau yn derbyn cymorth, a bod £6 yn ychwanegol y flwyddyn yn swm rhesymol.</li> <li>• Mae tipyn o frwdfrydedd ar hyn o bryd felly mawr fyddai'r amser i gyflogi swyddog i adeiladu ar y brwdfrydedd hynny.</li> <li>• Cynigiodd Melony bod codi praespet o £6 y flwyddyn ar gyfer y flwyddyn i ddod, gyda'r bwriad o'i ostwng flwyddyn nesaf os nad oes angen arian ar gyfer yr un math o waith ac eiliodd Cris.</li> <li>• Cytunwyd yn unfrydol i godi'r praespet.</li> <li>• Mae'r Clwb Busnes yn trefnu noson siopa hwyr ar Dachwedd 15 a ffair Nadolig ar Ragfyr 14.</li> <li>• Bydd y ffair Nadolig yn cael ei chynnal yn Neuadd y Farchnad ac mae rhai busnesau lleol wedi cael eu gwahodd i gael stondin, bydd hamper o gynnyrch gwahanol fusnesau i'w ennill a bydd Côr Clwb Rygbi Crymymch yn canu.</li> <li>• Bydd cystadleuaeth golau Nadolig yng Nghrymymch, gyda gwobr i'r cartref a'r busnes gorau.</li> <li>• Gwnaeth y Clwb Busnes gais i'r cyngor cymuned gyfrannu gwobr ond cytunwyd y dylai'r busnesau ariannu gwobrau rhyngon nhw.</li> <li>• Fe wnaeth sawl un ddweud yn y cyfarfod nad yw hi'n amlwg bod maes parcio yng Nghrymymch a'i fod am ddim i'w ddefnyddio a bod angen arwyddion i dynnu sylw at y maes parcio.</li> </ul> | Shôn i drefnu arwyddion ar gyfer y maes parcio gyda'r Cyngor Sir |
| 8. UFA | <p><b>(i) Draeniau Maes Meigan</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mae sawl un o ddraeniau Maes Meigan angen eu glanhau</li> </ul> <p><b>(ii) Crymymch Arms</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Shôn i drefnu glanhau draeniau Maes Meigan                       |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mae gwerthiant Crymych Arms wedi ei gwblhau a'r dafarn ym mherchnogaeth y gymuned erbyn hyn. Y bwriad yw agor ddechrau mis Rhagfyr.</li> </ul> <p><b>(ii) Croesfan Sebra Crymych</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dydy pobl ddim yn stopio wrth y groesfan sebra yng Nghrymych ac mae ambell achos yn ddiweddar lle mae rhywun ar fin croesi'r rhewl a char ddim yn stopio.</li> <li>• Dydy'r llinellau ddim mor glir a'r golau sydd arno ddim yn ddigon amlwg. Dydy pobl ddim wedi arfer â chroesfannau sebra ragor chwaith, gan eu bod nhw'n llai cyffredin.</li> <li>• Byddai modd gofyn am golau traffig yno, byddai llythyron i gwyno yn cryfhau'r achos.</li> </ul> <p><b>(iv) Sbwriel yn Llanfyrnach</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Er bod cwynion wedi eu cyflwyno sawl gwaith dros y blynyddoedd a'r cyngor sir a'r heddlu wedi galw yno sawl mae sbwriel yn dal i fod yno, ac mae'n cael ei ychwanegu ato.</li> <li>• Yn ogystal â blocio palmant mae'n bosibl bod y ceir a pheiriannau sydd yno yn gollwng olew neu betrol i'r afon islaw.</li> <li>• Cytunwyd bod angen cysylltu gyda Adnoddau Naturiol Cymru i dynnu sylw a mynegi pryder.</li> <li>• Cytunwyd bod angen gofyn i'r Cyngor Sir alw eto, ar y cyd ag Adnoddau Naturiol Cymru o bosibl.</li> </ul> | <p>Shôn i holi'r cyngor am bosiliadau gosod golau traffig yn lle croesfan sebra Cymrych</p> <p>Trefnu llythyr at Adnoddau Naturiol Cymru i dynnu sylw at lygredd posibl i'r afon</p> <p>Shôn i ofyn i'r Cyngor Sir alw eto</p> |
| 11. Dyddiad a Lleoliad y Cyfarfod Nesaf | 7.30pm Nos Iau Rhagfyr 7<br>Llyfrgell Crymych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                |